

Inhoudstafel

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE BEPALINGEN	2
ARTIKEL 01: ALGEMENE DOELSTELLING	2
ARTIKEL 02: ONDERSCHRIJVEN VAN DE CODE	2
ARTIKEL 03: BEKENDMAKING DEONTOLOGISCHE CODE VOOR ZORGGEBRUIKERS	2
ARTIKEL 04: ONVERENIGBAARHEID VAN DE DEONTOLOGISCHE REGELS	2
ARTIKEL 05: AFWIJKEN VAN DE DEONTOLOGISCHE REGELS	2
HOOFDSTUK 2: BEGRIPSBEPALING	3
HOOFDSTUK 3: PROFESSIONELE HOUDING VAN DE PSYCHOLOGISCH CONSULENT	4
ARTIKEL 06: VAKBEKWAAMHEID	4
ARTIKEL 07: VERANTWOORD BEROEPSMATIG HANDELEN	4
ARTIKEL 08: KWALITEITSZORG	4
ARTIKEL 09: EERLIJKHEID	4
ARTIKEL 10: BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDVERZEKERING	5
ARTIKEL 11: VOORKOMEN VAN SCHADE EN MISBRUIK	5
ARTIKEL 12: FINANCIËLE VERGOEDING	5
ARTIKEL 13: BEKENDMAKING DIENSTEN/RECLAME	5
HOOFDSTUK 4: RELATIE MET DE ZORGGEBRUIKER EN SYSTEEM VAN DE ZORGGEBRUIKER	6
ARTIKEL 14: INCLUSIVITEIT	6
ARTIKEL 15: CONTINUÏTEIT	6
ARTIKEL 16: ROLINTEGRITEIT	6
ARTIKEL 17: RESPECT	6
ARTIKEL 18: KEUZEVRIJHEID	7
ARTIKEL 19: VERTEGENWOORDIGING VAN MINDERJARIGE WILS(ON)BEKWAME OF MEERDERJARIGE WILSONBEKWAME ZORGGEBRUIKER	7
ARTIKEL 20: VERTROUWELIJKHEID - DISCRETIEPLICHT	8
ARTIKEL 21: BEROEPSGEHEIM	8
ARTIKEL 22: VERTROUWELIJKHEID BINNEN GROEPSBEGELEIDINGEN	9
ARTIKEL 23: DOSSIER	9
ARTIKEL 24: RAPPORTAGE	10
HOOFDSTUK 5: RELATIE MET BEROEPGENOTEN, ANDERE ZORGVERLENERS EN ORGANISATIES	11
ARTIKEL 25: REPRESENTATIE VAN HET BEROEP	11
ARTIKEL 26: ONVERENIGBAARHEID DEONTOLOGISCHE CODE	11
ARTIKEL 27: WERKOMGEVING	11
ARTIKEL 28: SAMENWERKING MET ANDERE PROFESSIONALS DIE GEBONDEN ZIJN AAN HET BEROEPSGEHEIM	11
ARTIKEL 29: SAMENWERKING MET ANDERE PROFESSIONALS DIE NIET GEBONDEN ZIJN AAN HET BEROEPSGEHEIM	11
ARTIKEL 30: OVERLEG IN TEAM OVER DE ZORGGEBRUIKER	12
ARTIKEL 31: INTERVISIE EN SUPERVISIE	12
ARTIKEL 32: OVERHANDIGEN VAN DOSSIERS AAN ANDERE PROFESSIONALS	12
HOOFDSTUK 6: KLACHTEN	13
ARTIKEL 33: INDIENEN VAN EEN KLACHT OVER HET FUNCTIONEREN VAN EEN PSYCHOLOGISCH CONSULENT	13
ARTIKEL 34: PROCEDURE BIJ HET INDIENEN VAN EEN KLACHT	13
ARTIKEL 35: GEVOLGEN BIJ NIET NALEEVING VAN DE GEDRAGSCODE	13

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 01: Algemene doelstelling

Deze code treedt in werking op 01/09/2021. De deontologische regels dienen ter bescherming van het beroep, de zorggebruiker en het systeem waarvoor men werkt. Gezien de zeer verscheiden aantal settings en functies waarin de psychologisch consulent tewerkgesteld kan zijn, vormen deze deontologische regels een algemeen verklarend kader waarbij niet alle uitzonderingen opgenomen kunnen worden. De psychologisch consulent dient zelf de filosofie van de regels gelijkmatig toe te passen binnen de specifieke situatie waarin hij¹ werkt zodat de zorggebruiker, diens systeem en het beroep in minstens dezelfde mate beschermd worden. De richtlijnen zijn ook van kracht voor psychologisch consulenten in opleiding.

Artikel 02: Onderschrijven van de code

Leden van de Beroepsvereniging voor Psychologisch Consulenten (BPC) onderschrijven automatisch de deontologische code en zorggebruikers van deze leden kunnen hierdoor contact opnemen met de klachtencommissie. Niet leden zijn vrij om de code te onderschrijven. Zorggebruikers kunnen geen contact opnemen met de klachtencommissie aangezien de beroepsvereniging geen maatregelen kan treffen naar deze specifieke persoon. De zorggebruiker wordt aangeraden om enkel samenwerking af te sluiten met psychologisch consulenten die zijn aangesloten bij de beroepsvereniging of door hun werkgever gebonden zijn aan een andere deontologische code.

Artikel 03: Bekendmaking deontologische code voor zorggebruikers

Elke zorggebruiker of zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) moet kennis kunnen nemen van deze deontologische code. Leden van de beroepsvereniging die als zelfstandige aan de slag zijn, dienen de code beschikbaar te maken via hun website. Dit mag met een link naar de website van de beroepsvereniging. Indien er geen website is, geven ze de deontologische code afgedrukt mee aan de zorggebruiker. De code is online beschikbaar op de website van de beroepsvereniging.

Artikel 04: Onverenigbaarheid van de deontologische regels

In sommige gevallen kunnen verschillende bepalingen in de code onverenigbaar zijn of lijken. De psychologisch consulent dient een zorgvuldige afweging te maken van de consequenties van een welbepaalde keuze, en roept hierbij idealiter de hulp in van ervaren vakgenoten (meer dan 5 jaar ervaring) of contacteert de Beroepsvereniging voor Psychologisch Consulenten.

Artikel 05: Afwijken van de deontologische regels

Vooraleer de psychologisch consulent effectief afwijkt van de code, consulteert hij de beroepsvereniging of een collega die niet rechtstreeks bij de professionele relatie betrokken is. We zien dit als een uitzonderlijke situatie, waar een zorgvuldige en grondig gemotiveerde afweging een noodzakelijke is. Uit deze motivering moet kunnen blijken dat de afgeweken handelswijze in overeenstemming is met andere wettelijke bepalingen. De psychologisch consulent noteert zijn overwegingen en gekozen handelswijze in het dossier. In de persoonlijke nota's noteert hij de bevindingen uit de consulatie van de niet rechtstreeks betrokken collega of de beroepsvereniging.

¹ Gemakshalve wordt voor de mannelijke persoon gekozen.

HOOFDSTUK 2: BEGRIPSBEPALING

In dit deel worden de gebruikte terminologie en begrippen verduidelijkt.

- **Professionele Bachelor Toegepaste Psychologie:** een opleiding Toegepaste Psychologie van 180 studiepunten, onderwezen aan een erkende Vlaamse hogeschool door het ministerie van Onderwijs. Een diploma secundair onderwijs is een toelatingsvoorwaarde om deze opleiding te kunnen aanvatten. Er dient minimaal een stage van 800 uur gelopen te zijn tijdens de opleiding. Deze opleiding kan georganiseerd worden met of zonder afstudeerrichting (meer info: Vlaamse kwalificatiestructuur)
- **Psychologisch consulent:** eenieder die het diploma behaald van de professionele Bachelor Toegepaste Psychologie en zodoende professional is in de psychologische gespreksvoering en psychodiagnostiek
- **Beroepsmatig handelen:** alle handelingen die verricht worden binnen de functie van psychologisch consulent
- **Professionele relatie:** de relatie die de psychologisch consulent aangaat met één of meerdere personen in functie van de uitoefening van zijn functie
- **Zorggebruiker:** de persoon, de groep of de organisatie met wie de psychologisch consulent een professionele relatie aangaat of in het verleden aangegaan is en die gebruikmaakt van de diensten of begeleiding
- **Systeem van de zorggebruiker:** een groep personen die onderling met elkaar verbonden zijn, met wie de psychologisch consulent een professionele relatie aangaat of aangegaan is en die gebruikmaakt van de diensten of begeleiding
- **Derden:** personen die noch zorggebruiker zijn, noch tot het systeem behoren, noch opdrachtgever zijn, maar wel een betrekking hebben tot de zorggebruiker die voor de hulpverlening van belang is
- **Gemachtigde derde:** de natuurlijke persoon, rechtspersoon of instelling die wettelijk of contractueel het recht heeft een dienst of een begeleiding te vragen, bijvoorbeeld de ouders, de voogd, de tijdelijke beheerder, het autonome geestelijke gezondheidszorgberoep, de magistraat en de werkgever
- **Geïnformeerde toestemming:** de toestemming van de zorggebruiker nadat hij in voor de zorggebruiker begrijpelijke taal is geïnformeerd over het professioneel handelen van de psychologisch consulent. Dit houdt onder andere in dat deze de aard, het doel, de mogelijke consequenties van het handelen, financiële aspecten en de rechten van de zorggebruiker heeft toegelicht
- **Dossier:** verzameling van alle gegevens die de psychologisch consulent middels zijn beroepsmatig handelen heeft verkregen betreffende de zorggebruiker of diens systeem. Een dossier is een werkinstrument in de relatie tussen het zorggebruiker(systeem) en de psychologisch consulent en is eigendom van de psychologisch consulent
- **Rapportage:** alle bevindingen, beoordelingen of adviezen die de psychologisch consulent schriftelijk of mondeling overbrengt in het kader van zijn opdracht

HOOFDSTUK 3: PROFESSIONELE HOUDING VAN DE PSYCHOLOGISCH CONSULENT

Artikel 06: Vakbekwaamheid

De psychologisch consulent neemt in het kader van verdere professionalisering op regelmatige basis deel aan activiteiten die zijn deskundigheid vergroten (bijscholing, workshops, intervisie, lezingen, supervisie, ...).

Artikel 07: Verantwoord beroepsmatig handelen

- §1. De psychologisch consulent ziet erop toe dat hij zijn functie op een verantwoorde wijze uitvoert, binnen de bevoegdheden waartoe hij is opgeleid en binnen het kader van zijn opdracht. De psychologisch consulent biedt enkel diensten aan en voert taken uit waartoe hij is opgeleid, hij onthoudt zich van methoden en technieken waartoe hij niet opgeleid is.
- §2. De psychologisch consulent is op de hoogte van wettelijke bepalingen (vb. KB 78) en van de beperkingen van procedures en methodes die hij toepast. Hij houdt rekening met de beperkingen en verwijst de zorggebruiker door naar andere beroepsbeoefenaars indien nodig.
- §3. Bij de uitoefening van nieuwe of nieuw aangeleerde technieken en/of methoden laat hij zich zorgvuldig bijstaan door ervaren collega's en bevindingen uit de wetenschap. Hij onthoudt zich van experimentele psychologische interventies.
- §4. De psychologisch consulent geeft aan de zorggebruiker een begrijpelijke en waarheidsgetrouwe beschrijving van zijn methode.
- §5. Hij neemt een middelenverbintenis op en geen resultaatsverbintenis.

Artikel 08: Kwaliteitszorg

- §1. De psychologisch consulent is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn beroepsmatig handelen. Hij zal geen methodes aanwenden die de betrokken personen schade kunnen toebrengen, die hen raken in hun waardigheid of die verder gaan in hun privéleven dan datgene dat voor het nagestreefde doel vereist is.
- §2. Hij handelt binnen het kader van de theorieën en de methodes die erkend worden door de ruime wetenschappelijke gemeenschap en houdt daarbij rekening met de kritieken op en de evolutie van deze theorieën en methodes.
- §3. Ten gepaste tijden bouwt de psychologisch consulent supervisie en intervisie in om de verwachte kwaliteitszorg te kunnen garanderen.

Artikel 09: Eerlijkheid

- §1. De psychologisch consulent is eerlijk in zijn beroepsmatig handelen. Hij maakt geen misbruik van zijn positie of kennis, en onthoudt zich van misleidende boodschappen.
- §2. De psychologisch consulent communiceert op een nauwgezette en correcte manier over zijn opleiding(en), kwalificaties en titel(s).
- §3. De psychologisch consulent is zorgvuldig wat betreft het creëren van verwachtingen omtrent zijn dienstverlening, en zorgt dat betrokkenen een realistisch beeld hebben van hetgeen hij in zijn professionele relatie met hen kan bereiken.

Artikel 10: Beroepsaansprakelijkheidverzekering

De psychologisch consulent is aangesloten bij een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die eventuele schade, voortkomend uit zijn professionele handelen, vergoedt.

Artikel 11: Voorkomen van schade en misbruik

§1. De psychologisch consulent tracht om betrokkenen geen negatieve ervaringen toe te brengen door zijn beroepsmatig handelen. Hij tracht ten allen tijden schade tot een minimum te beperken.

§2. De psychologisch consulent zorgt in de mate van het mogelijke dat er geen misbruik wordt gemaakt van zijn diensten en van de resultaten van zijn beroepsmatig handelen. Hij treft maatregelen om te voorkomen dat rapportage wordt aangewend voor andere doeleinden dan omschreven in de opdracht.

Artikel 12: Financiële vergoeding

§1. Bij aanvang van de professionele relatie, of zo spoedig als mogelijk, communiceert de psychologisch consulent over de financiële en andere voorwaarden van zijn opdracht.

§2. De psychologisch consulent vraagt een vergoeding die in verhouding staat tot de aangeboden diensten en eigen kwalificaties.

§3. Bij doorverwijzing naar de psychologisch consulent betaalt deze geen enkele commissie. Bij doorverwijzing naar een andere beroepsbeoefenaar aanvaardt de psychologisch consulent geen commissie.

Artikel 13: Bekendmaking diensten/reclame

De psychologisch consulent mag zijn diensten bekendmaken op voorwaarde dat hij ze correct en objectief voorstelt zonder de reputatie van zijn vakgenoten te schenden. Hij heeft de plicht correct te vermelden: titels en kwalificaties, opleiding, ervaring, competentie, evenals de aansluiting bij de beroepsvereniging. Hij onthoudt zich van elke colportage (diensten bekend maken via postactie of via deur aan deur verkoop).

Indien de psychologisch consulent gevestigd is als vrij beroep, houdt hij ook rekening met de nodige wetgeving omtrent bekendmaking diensten.

HOOFDSTUK 4: RELATIE MET DE ZORGGEBRUIKER EN SYSTEEM VAN DE ZORGGEBRUIKER

Artikel 14: Inclusiviteit

De psychologisch consulent is zich bewust van de interpersoonlijke verschillen en toont hier eerbied voor. In zijn professionele handelen wordt dus elke vorm van (in)directe discriminatie geweerd. Zo mag geloof, geslacht, taal, cultuur, en vermogen van de zorggebruiker geen reden geven tot een ongelijke behandeling.

Artikel 15: Continuïteit

§1. De psychologisch consulent is verantwoordelijk voor de continuïteit van de professionele relatie. Hij is zich bewust van zijn beperkingen in zijn beroepsmatig handelen. Indien hij genoodzaakt is een professionele relatie vroegtijdig te beëindigen of langdurig te onderbreken, biedt hij een gelijkwaardig alternatief aan zijn zorggebruiker aan. Bij onmacht van de psychologisch consulent (langdurige ziekte, overlijden, ...) wordt er een beroepsgenoot met een beroepsgeheim gemachtigd om de contactgegevens van de zorggebruiker in te zien en te contacteren om samen te bespreken hoe continuïteit kan voorzien worden.

§2. Door middel van zijn geactualiseerd dossier is een collega in de mogelijkheid de professionele relatie te continueren. Indien er geen grond meer is om de professionele relatie te continueren, rondt de psychologisch consulent in samenspraak met zijn zorggebruiker deze af.

Artikel 16: Rolintegriteit

§1. De psychologisch consulent mag enkel professionele betrekkingen onderhouden met de zorggebruiker. De psychologisch consulent gaat met zijn zorggebruiker geen relatie aan die als ongepast zou kunnen worden beschouwd. Hij onthoudt zich van seksuele gedragingen ten opzichte van zijn zorggebruiker, en gaat niet in op ongepaste en/of seksuele toenaderingen van zijn zorggebruiker(systeem) of derden.

§2. Ook na het stopzetten van de begeleiding blijft de psychologisch consulent uiterst voorzichtig en bij voorkeur terughoudend in het aangaan van een persoonlijke relatie. Bovendien is hij zich voortdurend bewust van het onevenwicht in machtsverhouding en afhankelijkheid.

§3. De psychologisch consulent vermijdt rolverwarring in zijn professioneel handelen, en tracht zo goed als mogelijk zijn opdracht zuiver en vrij van belangenvermenging te houden.

Artikel 17: Respect

§1. De psychologisch consulent getuigt respect voor de privé-sfeer, de morele waarden, zelfbeschikking, vrijheid, ... van zijn zorggebruiker. Hij stelt geen acties die deze grenzen overschrijden tot het moment dat ze een gevaar vormen voor de zorggebruiker zelf of zijn omgeving.

§2. Hij vrijwaart het privéleven van elke persoon door de vertrouwelijkheid van zijn tussenkomst te verzekeren, ook wanneer hij verplicht is elementen hiervan door te geven. De strikte naleving van het beroepsgeheim is een basis onderdeel van deze verplichting. Dit geldt zowel bij de aanvang, tijdens de relatie als na de afronding van het hulpverleningsproces.

Artikel 18: Keuzevrijheid

- §1. De psychologisch consulent respecteert de keuzevrijheid/autonomie van de zorggebruiker. Hij begeleidt niemand tegen zijn wil in.
- §2. Met uitzondering van een gerechtelijk deskundigen onderzoek, kan de zorggebruiker er zelf voor kiezen om een professionele relatie aan te gaan dan wel te beëindigen met de psychologisch consulent.
- §3. Indien de professionele relatie is opgelegd door een gemachtigde derde moet de proefpersoon of zorggebruiker op de hoogte worden gesteld van alle mogelijke gevolgen van deze relatie.

Artikel 19: Vertegenwoordiging van minderjarige wils(on)bekwame of meerderjarige wilsonbekwame zorggebruiker

- §1. Een minderjarige zorggebruiker wordt verondersteld wilsbekwaam te zijn vanaf 12 jaar of een voldoende niveau van maturiteit. De wilsbekwame minderjarige patiënt kan zijn rechten op een autonome en zelfstandige wijze uitoefenen (art. 12§2 Wet Patiëntenrechten). Hij heeft het recht om op een geïnformeerde wijze in te stemmen met het opstarten, weigeren of stopzetten van een tussenkomst zonder toestemming van de ouders (art. 8 Wet Patiëntenrechten; art. 23§1 en §4 DC). Een wilsbekwame jongere heeft recht op discretieplicht/beroepsgeheim en dus stellen dat de psychologisch consulent niets aan de ouders meedeelt. Deze principes zijn evenzeer van toepassing op het patiëntendossier.
- §2. Wanneer de minderjarige zorggebruiker de jaren des ondersheids nog niet bereikt heeft, zullen zijn rechten uitgeoefend worden door de persoon of personen die het ouderlijk gezag uitoefenen (bijvoorbeeld ouder(s) of wettelijke vertegenwoordiger(s)). In dit geval zal de psychologisch consulent ten allen tijde de wilsonbekwame zorggebruiker zo veel als mogelijk en afgestemd informeren over en betrekken bij de uitoefening van zijn rechten, ook wanneer deze rechten worden uitgeoefend door zijn wettelijke vertegenwoordiger(s). De psychologisch consulent informeert de minderjarige over zijn geheimhoudingsplicht, maar voegt hieraan toe dat vertrouwelijke zaken of bepaalde feiten aan anderen (ouders, wettelijk vertegenwoordigers, hulpverleners, instanties) kunnen meegedeeld worden indien zijn psychisch of lichamelijk welzijn (of dat van anderen) ernstig kan geschaad worden.
- §3. De psychologisch consulent informeert zich over een mogelijke conflictueuze context. Bij een vermoeden van conflictueuze echtscheidingen respecteert de psychologisch consulent de wet betreffende de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag (wet 13 april 1995).
- §4. Indien de psychologisch consulent van oordeel is dat het belang van het kind of de wilsonbekwame meerderjarige ernstig in het gedrang komt en dat hij hierdoor moet afwijken van de algemene richtlijnen, gaat hij in overleg met een autonoom GGZ-beroep om het professioneel handelen verder af te stemmen en de professionaliteit van het beroep te waarborgen. Hij noteert de bevindingen van het overleg in het dossier. Bij het afwijken van de algemene richtlijnen omtrent ouderlijk gezag blijft de psychologisch consulent inzetten op de bespreekbaarheid met de houders van het ouderlijk gezag en noteert deze acties in het dossier of informeert hij gerechtelijke instanties indien nodig.

Artikel 20: Vertrouwelijkheid - discretieplicht

§1. De psychologisch consulent heeft ten allen tijden discretieplicht. Dit is de verplichting om bij het uitoefenen van een ambt of een functie geen gegevens vrij te geven aan anderen dan wie gerechtigd is er kennis van te nemen. Hij bewaakt volgende richtlijnen:

- Intern informatie doorgeven moet beperkt blijven tot wat "need to know" is
- Hij informeert de zorggebruiker over zijn discretieplicht en de eventuele gevolgen ervan voor de zorggebruiker.

§2. Vanuit zijn vertrouwensrelatie met zijn zorggebruiker is het van uiterste belang dat hij de regels omtrent de discretieplicht in acht neemt, en dat hij gegevens verkregen uit zijn professionele relatie met de zorggebruiker volgens aangegeven richtlijnen bewaart en rapporteert.

Artikel 21: Beroepsgeheim

§1. Tot op heden is er geen gekende rechtspraak die het beroepsgeheim verbindt aan het beroep van psychologisch consulent. De psychologisch consulent zal steeds, ongeacht of hij verbonden is aan het beroepsgeheim, de hoogst mogelijke graad van geheimhouding nastreven.

§2. De psychologisch consulent informeert zich of hij door zijn functie of door een sectorbepaling een beroepsgeheim heeft. In het geval er sprake is van beroepsgeheim is de psychologisch consulent verplicht tot geheimhouding van de informatie die hij verkrijgt vanuit zijn beroepsmatig handelen. Onder een geheim valt alles wat uitdrukkelijk of stilzwijgend aan de psychologisch consulent wordt toevertrouwd uit hoofde van zijn beroep. Daaronder valt ook informatie die van toepassing is op het systeem en derden (artikel 458 van het strafwetboek).

§3. Het beroepsgeheim blijft doorlopen na beëindiging van de professionele relatie, evenals wanneer de zorggebruiker overleden is. In een aantal uitzonderlijke situaties kan de psychologisch consulent zichzelf ontheffen van zijn geheimhoudingsplicht op basis van volgende redenen: noodtoestand, getuigenis, wettelijk meldrecht bij kwetsbare personen en na toestemming van de zorggebruiker.

- *Noodtoestand*: de psychologisch consulent is genoodzaakt zijn beroepsgeheim te doorbreken in situaties van een zeker, actueel en ernstig gevaar voor een hoger te beschermen belang
- *Getuigenis*: de psychologisch consulent heeft spreekrecht, geen spreekplicht, voor een getuigenis onder ede voor een onderzoeks- of vonnisgerecht. Hij heeft de keuze tussen niet getuigen omwille van zijn beroepsgeheim, of wel getuigen, beperkt tot wat strikt noodzakelijk is voor het achterhalen van de waarheid. Dit geldt niet voor politie of parket, waar het beroepsgeheim blijft gelden.
- *Wettelijk meldrecht bij kwetsbare personen (Artikel 458bis)*: de psychologisch consulent mag aangifte doen van bepaalde misdrijven (mishandeling, misbruik, verwaarlozing) aan de Procureur des Konings wanneer deze gepleegd zijn tav. minderjarigen of personen die kwetsbaar zijn ten gevolge van hun leeftijd, zwangerschap, ziekte, lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, of ten gevolgen van partnergeweld. Dit op voorwaarde dat er een ernstig en dreigend gevaar bestaat voor de minderjarige of kwetsbare persoon en dat de psychologisch consulent deze niet zelf of met hulp van anderen kan beschermen.
- *Toestemming van de zorggebruiker*: de zorggebruiker kan aan de psychologisch consulent toestemming geven het beroepsgeheim te doorbreken, hij geeft hiermee spreekrecht (geen spreekplicht).

De psychologisch consulent is gebonden aan/kan zich beroepen op gedeeld beroepsgeheim en gezamenlijk beroepsgeheim. Meer informatie vind je in artikels 28, 29 en 30.

Artikel 22: Vertrouwelijkheid binnen groepsbegeleidingen

De psychologisch consulent formuleert samen met de groep gedragen gedragsregels om de vertrouwelijkheid, veiligheid en respect te bewaken. De psychologisch consulent benoemt expliciet dat alle deelnemers van de groepssessie hun verantwoordelijkheid dienen op te nemen om discreet om te gaan met vertrouwelijke gegevens. Hij nuanceert dat de deelnemers niet gebonden zijn aan beroepsgeheim en dat privégegevens mogelijks bekend kunnen gemaakt worden door andere deelnemers.

Artikel 23: Dossier

- §1. De psychologisch consulent voorziet voor elke zorggebruiker een dossier, waar alle informatie aangaande het beroepsmatige handelen tussen psychologisch consulent en zorggebruiker wordt verzameld. De psychologisch consulent informeert de zorggebruiker over het bestaan van dergelijk dossier.
- §2. Het dossier wordt zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard zodat de discretieplicht en/of het beroepsgeheim wordt gegarandeerd. Hij respecteert de GDPR-richtlijnen omtrent het bijhouden van persoonlijke gegevens.
- §3. De zorggebruiker heeft inzage in (delen van) het dossier, en kan dit middels een eenvoudig schriftelijk verzoek kenbaar maken aan de psychologisch consulent. Binnen een termijn van 15 dagen na het ontvangen van een schriftelijk verzoek tot inzage zal de psychologisch consulent de zorggebruiker kosteloos inzage verschaffen. De psychologisch consulent streeft ernaar om het dossier eerst mondeling toe te lichten aan de zorggebruiker.
- §4. De nodige maatregelen worden getroffen zodat de informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Indien de gegevens elektronisch worden verstuurd naar de zorggebruiker of naar een andere hulpverlener op vraag de zorggebruiker, worden deze geëncrypteerd verzonden. De gegevens betreffende derden worden conform het beroepsgeheim verwijderd. De persoonlijke notities van de psychologisch consulent (eigen gedachtesgangen en nog niet uitgewerkte vermoedens of hypothesen) mogen niet gedeeld te worden.
- §5. Indien de psychologisch consulent enkel een papieren dossier heeft of de zorggebruiker een papieren versie verwacht, mag men voor het afleveren van een kopie een vergoeding vragen (per pagina max. 0,10 euro, per opvraging in totaal max. 25 euro).
- §6. Indien de psychologisch consulent van oordeel is dat het lezen van (delen van) het dossier ernstige schade kan berokkenen aan de aanvrager van het afschrift, mag hij de (gedeeltelijke) toegang weigeren. De psychologisch consulent legt dit vraagstuk eerst geanonimiseerd voor in een supervisie of een intervisie. Hij voegt de motivering van zichzelf en de collega(e) toe aan het dossier. Hij informeert bovendien de cliënt dat hij een andere professionele vertrouwenspersoon (vb. huisarts, psycholoog, psychiater, ...) kan aanduiden die het dossier doorneemt om een inschatting te maken welke informatie gedeeld kan worden met de aanvrager. De professionele vertrouwenspersoon heeft inzage in het dossier en de persoonlijke nota's.
- §7. Het schriftelijk dossier wordt maximaal vijf jaar na afronding van de professionele relatie bewaard.

Artikel 24: Rapportage

- §1. De psychologisch consulent treft maatregelen om te voorkomen dat zijn rapportage wordt aangewend voor andere doelen dan vooropgesteld. We adviseren ten alle tijden om duidelijk het vertrouwelijke karakter van de rapportage te vermelden, eveneens de redelijke termijn waarop de gestelde conclusies hun geldigheid verliezen.
- §2. Rapportering door een psychologisch consulent mag alleen personen of situaties betreffen die hij zelf heeft kunnen onderzoeken en/of begeleiden. Indien er informatie over derden worden toegevoegd maakt de psychologisch consulent duidelijk dat dit ingewonnen informatie is van de zorggebruiker.
- §3. De houders van het ouderlijk gezag/de wettelijke vertegenwoordigers geven hun toestemming als vertegenwoordigers van een minderjarige/meerderjarige wilsonbekwame zorggebruiker. Deze toestemming is geldig tot de minderjarige de leeftijd van 12 jaar bereikt heeft of totdat er gegronde redenen zijn om deze toestemming in te trekken.
- §4. De psychologisch consulent neemt mee op in de rapportage op basis van welke instrumenten het psychodiagnostisch onderzoek is gebaseerd. Indien nodig geeft de psychologisch consulent welke uitspraken gebaseerd zijn op indrukken, verzameld tijdens het interview en/of observatie en op ervaringskennis en dat ze niet gebaseerd zijn op het vakkundig gebruik van psychodiagnostische methoden.

Hoofdstuk 5: Relatie met beroepsgenoten, andere zorgverleners en organisaties

Artikel 25: Representatie van het beroep

De psychologisch consulent onderneemt geen acties die het imago van het werkveld, collega's, of het brede domein van de Toegepaste Psychologie kunnen schaden.

Artikel 26: Onverenigbaarheid deontologische code

De deontologische regels zijn te volgen door zowel psychologisch consulenten in loondienst als zelfstandigen.

Wanneer bepalingen uit deze beroepscode onverenigbaar zijn met (deontologische) adviezen van een andere zelfstandige, een organisatie of sector waar de psychologisch consulent tewerkgesteld is, bespreekt hij dit conflict met deze persoon of werkgever. Indien hij optreedt als psychologisch consulent, blijft hij gebonden aan de verplichtingen van de vertrouwelijkheid en aan zijn onafhankelijkheid in het maken van weloverwogen keuzes over zijn methodes en zijn beslissingen.

Artikel 27: Werkomgeving

- §1. Indien de psychologisch consulent deel uitmaakt van een team, is hij medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van het professionele handelen van het team. Dit ontziet teamgenoten echter niet in hun eigen verantwoordelijkheid.
- §2. Wanneer hij collega('s) in tegenstrijd met de beroepscode ziet handelen, spreekt hij deze collega('s) daar op aan. Wanneer blijkt dat zijn collega('s) na deze interventie blijven volharden in ethisch onjuist handelen, kaart de psychologisch consulent dit aan bij de verantwoordelijke (indien van toepassing) of de Deontologische Commissie van de beroepsvereniging.
- §3. Psychologisch consulenten die leiding geven aan andere (toekomstige) psychologisch consulenten zijn verantwoordelijk voor de inachtneming van deze code door degenen aan wie zij leidinggeven. Dit is tenminste voor zover zij een eventuele schending van de code door hen hadden kunnen voorzien en daarbij nagelaten hebben maatregelen te treffen die redelijkerwijs een schending hadden kunnen voorkomen.

Artikel 28: samenwerking met andere professionals die gebonden zijn aan het beroepsgeheim

Indien de psychologisch consulent samenwerkt met een andere professional die gebonden is aan het beroepsgeheim, raden we hem aan om te handelen (ongeacht de functie) vanuit een gedeeld beroepsgeheim. Dit houdt in dat de psychologisch consulent noodzakelijke vertrouwelijke informatie mag uitwisselen met deze hulpverleners, ook indien zij werkzaam zijn in een andere organisatie.

Dit gedeeld beroepsgeheim is enkel mogelijk indien het geheim gedeeld wordt met hulpverleners

- die gebonden zijn aan een beroepsgeheim en
- die werken met dezelfde cliënt rond dezelfde hulpvraag en
- die werken met hetzelfde doel en
- de informatie-uitwisseling noodzakelijk is en in het belang staat van de hulpverlening en
- er geïnformeerde toestemming is door middel van voorafgaande inlichting en akkoord van de bewaarder van het geheim.

Artikel 29: samenwerking met andere professionals die niet gebonden zijn aan het beroepsgeheim

Indien de psychologisch consulent samenwerkt met andere professionals die niet gebonden zijn aan het beroepsgeheim, raden we hem aan om te handelen (ongeacht de functie) vanuit beroepsgeheim. Dit houdt in dat de psychologisch consulent noodzakelijke vertrouwelijke informatie enkel mag uitwisselen

indien dit noodzakelijk is en in het belang staat van de hulpverlening en er geïnformeerde toestemming is door middel van voorafgaande inlichting en schriftelijk akkoord van de bewaarder van het geheim.

Artikel 30: Overleg in team over de zorggebruiker

Indien de psychologisch consulent binnen een team werkt, raden we hem aan om te handelen (ongeacht de functie) vanuit een gezamenlijk beroepsgeheim. De psychologisch consulent kan relevante vertrouwelijke informatie uitwisselen binnen eenzelfde team.

Dit gezamenlijk beroepsgeheim is enkel mogelijk indien het geheim gedeeld wordt met hulpverleners

- die gebonden zijn aan een beroepsgeheim en
- die werken met dezelfde cliënt rond dezelfde hulpvraag en
- die werken met hetzelfde doel en
- de informatieuitwisseling relevant is en in het belang staat van de hulpverlening en
- er geïnformeerde toestemming is door middel van voorafgaande inlichting en akkoord van de bewaarder van het geheim.

Artikel 31: Intervisie en supervisie

§1. De psychologisch consulent volgt voldoende intervisie en supervisie zodat zijn professioneel handelen van hoge kwaliteit blijft. Indien de psychologisch consulent zich niet kan beroepen op gedeeld of gezamenlijk beroepsgeheim, brengt hij de casus geanonimiseerd.

§2. De verslaggeving van de intervisie en supervisie worden beschouwd als persoonlijke nota's van de psychologisch consulent. Indien de psychologisch consulent tot een nieuwe aanpak door de intervisie of supervisie komt, neemt hij de verantwoording ervan op in het dossier van de zorggebruiker.

Artikel 32: Overhandigen van dossiers aan andere professionals

§1. De nodige maatregelen worden getroffen zodat de informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Indien de gegevens elektronisch worden verstuurd, worden deze geëncrypteerd verzonden. De gegevens betreffende persoonlijke notities hoeven niet gedeeld te worden.

§2. Er is steeds een geïnformeerde toestemming door middel van voorafgaande inlichting en schriftelijk akkoord van de zorggebruiker nodig.

HOOFDSTUK 6: KLACHTEN

Artikel 33: Indienen van een klacht over het functioneren van een psychologisch consulent

De psychologisch consulent stelt de zorggebruiker, het systeem van de zorggebruiker en andere professionals op de hoogte van de mogelijkheid tot het indienen van een klacht over het functioneren van hemzelf. Deze klacht wordt ingediend bij de deontologische commissie van BPC. De deontologische commissie bewaakt de beroepscode van het BPC en is het aanspreekpunt voor klachten betreffende leden in hun professionele handelen.

De deontologische commissie tracht in eerste instantie tot een bemiddelende oplossing te komen wat het herstellen van de vertrouwensrelatie tussen zorggebruiker en betrokken lid kan inhouden. Om dit te bewerkstelligen neemt de deontologische commissie akte van de standpunten van beide partijen en kan naar eigen inschatting schriftelijk bemiddelen of betrokken partijen samenbrengen voor persoonlijke overleg.

Artikel 34: procedure bij het indienen van een klacht

De juiste procedure staat vermeld op de website van www.psychologischconsulent.be Hierin staat vermeld hoe deontologische commissie wordt samengesteld, hoe een klacht kan ingediend worden, hoe hij al dan niet ontvankelijk wordt verklaard en hoe de verdere procedure verloopt.

Artikel 35: Gevolgen bij niet naleving van de gedragscode

Niet naleven van de deontologische code kan leiden tot een schriftelijke waarschuwing, schorsing of verwijdering uit het register.